

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ФУНДАМЕНТАЛІЗАЦІЇ ТА ІНТЕГРАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

У статті розглядаються питання взаємозв'язку процесів фундаменталізації та інтеграції у професійній підготовці майбутніх фахівців. Фундаменталізація, в умовах сучасної освітньої парадигми, полягає в якісно нових цілях освіти, нових принципах відбору і систематизації знань; новій якості освіченості особистості, в подоланні роз'єднання двох культур - природничо-наукової та гуманітарної, в новому підході до організації навчального пізнання і самопізнання.

Фундаменталізація освіти розглядається як основа цілісної професійної освіти, яка забезпечує: системний рівень пізнання дійсності, здатності досліджувати механізми самореалізації і саморозвитку явищ і процесів; формування найістотніших, стійких знань, що лежать в основі цілісного сприйняття сучасної картини світу; формування цілісного, енциклопедичного погляду на сучасний світ і місце людини в цьому світі; оволодіння основами єдиної людської культури в її природничо-науковій та гуманітарній площинах; створення бази професійної культури і професійної майстерності.

Ключові слова: фундаменталізація та інтеграція вищої освіти, освітня парадигма, система освіти, навчальна дисципліна, професійна освіта, самореалізація, саморозвиток.

Постановка проблеми. Перспективи розширення і зміцнення зв'язків України з іншими європейськими країнами збагачують цю реальність новими вимірами. У той же час у громадській думці, політичному та науковому середовищах зростає усвідомлення необхідності будувати більш цілісну Європу, спираючись на зміцненні її інтелектуального, культурного, суспільного, наукового та технологічного потенціалу. Стратегія розвитку вищої

освіти України передбачає створення інфраструктури, яка дозволить вищим навчальним закладам (університети, коледжі тощо) максимально реалізувати свій індивідуальний потенціал, що відповідав би високим вимогам європейської системи знань, та адаптувати систему вищої освіти України до принципів, норм, стандартів і основних положень європейського простору вищої освіти, прийнятних і ефективних для нашої держави і суспільства [3].

Глобальні соціокультурні перетворення в суспільстві (орієнтація суспільства на особистість, інтелект, науку, культуру, освіту) і стратегічні напрямки розвитку сучасної вищої школи зумовили особливу значимість фундаменталізації освіти. Пріоритетним сьогодні є перехід від освіти «протягом життя» до освіти «через все життя». Тож, як свідчить аналіз літератури, до кінця ХХ століття повною мірою проявилася фундаментальна залежність нашої цивілізації від тих особливостей і якостей особистості, які повинні закладатися в процесі навчання у виші. Це пояснюється і тим, що якість діяльності, якість мислення і якість інтелекту людини набувають воістину планетарних масштабів.

Аналіз досліджень та публікацій. Розгляду проблеми фундаменталізації сучасної вищої освіти присвячені наукові дослідження С. Баляєва, А. Вербицького, Л. Зоріної, В. Кінелева, М. Карлова, Є. Князевої, З. Решетової, А. Субетто, О. Голубевої, А. Суханова, О. Поліщук, Н. Нечаєва, А. Гладуна, Д. Чернілевського, О. Філатова та ін..

Різні аспекти проблеми фундаменталізації вищої освіти розглядають Н. Бідюк, Б. Камінський, С. Клепко, І. Козловська, Е. Лузик, О. Плахотнік, Л. Пуховська, С. Романова, С. Сисоєва та ін. М.Дмитриченко, О.Русановський, В.Сидоренко, Г.Терещук окреслюють фундаменталізацію професійної підготовки фахівців у вимірі європейського освітнього простору.

Важливими для нас є наукові доробки відомих українських фахівців: В. Андрущенко, В.Бондаря, Я. Болюбаша, М. Згуровського, В. Журавського, В. Кременя, В. Лугового, О.Савченко, М. Степка та ін., які присвятили свої наукові пошуки проблемам модернізації вищої освіти, професійній підготовці майбутніх фахівців на компетентнісно орієнтованій основі.

У сучасних соціокультурних умовах нове вирішення отримує протиріччя, яке існувало і продовжує існувати між фундаментальною та професійною підготовкою. Реально соціально захищеним і конкурентоспроможним є сьогодні професіонал з високим рівнем розвитку інтелекту, культури діяльності, мислення, діалогу, здатний гнучко перебудувати свою діяльність, що має стійку ціннісну орієнтацію на творчу самореалізацію і саморозвиток у діяльності.

Мета цієї статті полягає у висвітленні питання взаємозв'язку процесів фундаменталізації та інтеграції освіти у професійній підготовці майбутніх фахівців, у проектуванні моделі майбутнього фахівця на основі фундаменталізації освіти.

Виклад основного матеріалу. Передумови фундаменталізації навчання у вищій школі дозволяють, у свою чергу, під новим кутом зору поглянути на змістовно-сміслову наповнення цього процесу.

Вперше ідея фундаменталізації освіти була сформульована В.Гумбольдтом і передбачала необхідність включення у процес навчання тих фундаментальних знань, які відкриті в галузі тієї або іншої науки. Ця ідея знайшла практичне втілення майже у всіх кращих університетах світу.

Українській вищій освіті здавна характерна фундаментальність. І цей феномен ідеї фундаменталізації освіти завжди привертав до себе особливу увагу вітчизняних вчених. Фундаменталізація навчання традиційно розглядалася в єдності онтологічного і

гносеологічного аспектів. Онтологічний пов'язаний з пізнанням навколишнього світу, гносеологічний - з освоєнням методології та набуттям навичок пізнання.

Слід зауважити, що, традиційно, фундаменталізація - це переливання наукового матеріалу з великої «посудины науки» в малий - навчальний предмет. Фундаменталізація завжди визначалася об'ємом природничо-наукових знань. Навчально-пізнавальна діяльність зводилася до пізнання законів природи і порядку в ній [9]. Фундаменталізація розумілася як «ex defіnicio», тобто автоматичне співвідношення змісту навчальних дисциплін з фундаментальною областю наукового знання. Тому класичні навчальні дисципліни у вищій набули статусу «реліктових». У зв'язку з цим, відчуття цілісності, непорушності, гармонійності фундаментальної вищівської підготовки виявилось ілюзорним. Це призвело, в результаті, до розриву двох культур - природничо-наукової та гуманітарної, до «мозаїчності» культури, її дефіциту, до догматизму, падіння престижу освіти [7].

Тому в умовах традиційної інформаційно-дисциплінарної моделі навчання результатом фундаменталізації є те, що дисципліни перевантажені надмірною науковою інформацією, занадто «наукоподібні і нудні для молодих умів» [9]. Крім цього, процес засвоєння фундаментального знання має характер заучування знань, їх репродукції.

Існують і точки зору, згідно з якими відбуваються соціокультурні перетворення в суспільстві та вимагають фундаменталізації, а разом з цим, прагматичності у сфері освіти. Це стає можливим при системному, особистісно-діяльнісному підході до вивчення навчальних дисциплін. Розумне поєднання фундаментальності з прагматичністю дозволяють побудувати нову модель сучасної освіти. У перекладі з латинської «fundamentum» означає - основа, опора. В енциклопедіях термін «фундаменталізація» семантично означає ґрунтовність, міцний, стабільний, глибокий. Тож, слід акцентувати увагу на тому, що фундаменталізація вищої освіти спрямована на: фундаментальну підготовку студентів в умовах мобільного ринку інтелектуальної праці, визначає рівень їх конкурентоспроможності; перехід від дисциплінарно-інформаційного підходу до міждисциплінарного знання, до оволодіння методологією предмета, до інтелектуальних основ майбутньої професійної діяльності; включення високих інтелектуальних і нових інформаційних освітніх технологій; отримання фундаментальних якісних результатів [4].

У сучасних концепціях освіта вважається фундаментальною, якщо вона являє собою процес нелінійної взаємодії людини з інтелектуальним середовищем, при якому особистість сприймає його як основу збагачення власного внутрішнього світу і, завдяки цьому, дозріває для примноження потенціалу самого середовища. Завдання фундаменталізації освіти полягає у забезпеченні максимальних умов для виховання гнучкого, багатогранного наукового мислення, різних способів сприйняття дійсності, створення внутрішньої спрямованості в саморозвитку і самоосвіті. [4].

Фундаментальність освіти є основою розвитку наукової компетентності, орієнтованої на осягнення глибинних, сутнісних основ і зв'язків між різноманітними явищами і процесами навколишнього світу [6].

У сучасних умовах розвитку освіти завдання полягає не в знаходженні певного «математичного співвідношення» між фундаментальними і прикладними знаннями, а в системній побудові знання (системність розуміється як діяльність). Важливо, які способи мислення формуються в процесі отримання нових наукових знань [9].

Фундаменталізація, в умовах сучасної освітньої парадигми, полягає в якісно нових цілях освіти, нових принципах відбору і систематизації знань; новій якості освіченості особистості, у подоланні роз'єднання двох культур - природничо-наукової та гуманітарної, в новому підході до організації навчального пізнання і самопізнання.

Фундаменталізація освіти зводиться А. Субетто в ранг нової парадигми і принципи сучасної освіти, які реалізуються з урахуванням інших принципів:

1. Принцип безперервності фундаменталізації освіти в інтеграції з принципом наступності.

2. Принцип універсалізації, що розуміється як принцип універсалізації людини і подолання кризи «часткової людини».

3. Принцип проблемно-орієнтованого, універсального, енциклопедичного професіоналізму і посилення ролі методологічного знання фахівців [7].

Можна погодитись з точкою зору автора вищенаведених принципів, згідно яким парадигма фундаменталізації освіти повинна бути орієнтована на формування системної свідомості і системного інтелекту. При цьому в фундаменталізації освіти повинен здійснюється перехід від «статички», у викладі фундаментального змісту наук, до їх динаміки у плані розвитку системи наукового знання.

Посилення економічної кризи, розрив між змістом освіти, освітніми технологіями, всією інфраструктурою освітньої сфери, рівнем кадрового потенціалу системи освіти і потребами інноваційної освіти виражається, зокрема, у відсутності адекватної реакції системи професійної освіти на потреби ринку праці. Українська професійна школа все ще перебуває в стані значного відриву від ринку праці в силу своєї соціальної замкнутості. По суті, вона продовжує функціонувати як самодостатня відомча система. Цим визначається необхідність руху до відкритої системи професійної освіти. В основі зазначеного феномена - створення багаторівневої і багатовимірної системи професійної освіти, здатної динамічно реагувати як на внутрішні, власне педагогічні, в тому числі особистісно-суб'єктні, так і на зовнішні, перш за все виробничі, запити.

Підготовка висококваліфікованих фахівців завжди була і залишається найважливішим завданням вищої школи. Сьогодні це завдання, на нашу думку, неможливо вирішувати без фундаменталізації освіти. Фундаментальні науки, при сучасних досягненнях науково-технічного прогресу, виступають в якості безпосередньої, постійно діючої та найбільш ефективної рушійної сили виробництва. Фундаментальність означає необхідність включення у навчання тих знань, які були відкриті тією чи іншою наукою. Дійсно, сьогодні результати фундаментальних досліджень забезпечують високий темп розвитку виробництва, виникнення абсолютно нових галузей техніки, насичення виробництва засобами вимірювань, досліджень, контролю, моделювання та автоматизації, які раніше застосовувалися виключно у спеціалізованих лабораторіях.

Все більше фундаментальних теорій починають використовуватися для практичних цілей, трансформуючись в інженерні теорії. Конкурентоспроможність найбільш процвітаючих фірм значною мірою забезпечується фундаментальними розробками в дослідницьких лабораторіях при фірмах, в університетах, у різноманітних науково-технічних центрах, аж до потужних технопарків. Все більше фундаментальних досліджень спочатку передбачають вихід на конкретні прикладні та комерційні цілі [7]. Відомо, що українські виші завжди були орієнтовані на фундаменталізацією навчання. Цей феномен постійно привертав вітчизняних вчених. Однак, проблема фундаменталізації втратила свою актуальність у сучасних умовах функціонування системи освіти. Про це свідчать численні наукові дослідження вчених (А. Вербицького, О. Голубевої, Е. Лузик, М. Нечаєва О.Плахотнік, Л. Пуховської, С. Сисоєвої, А. Суханова, та ін.). Фундаменталізація навчання майбутніх фахівців має особливу значущість і у процесі інтеграції освіти, цілісності її природничо-наукової, гуманітарної та культурологічної основ.

Фундаменталізацію можна розглядати в якості принципу сучасної дидактики. Вона дозволяє розвивати такі якості особистості студента, як методологічну, інтелектуальну,

креативну, інформаційну культуру. Фундаменталізація навчання може забезпечити умови для розвитку у студентів системного, інтегративного, теоретико-методологічного знання, науково-дослідного стилю мислення, творчої діяльності, спілкування. Якщо виш не сформує у студентів здатності освоювати досягнення фундаментальних наук і творчо їх використовувати у професійній діяльності, то він не забезпечить своїм випускникам необхідної конкурентоспроможності на ринку праці. Тому в сучасному вищому навчальному закладі вже з першого курсу повинно культивуватися прагнення студентів до глибокого освоєння фундаментальних знань.

Поняття «фундаменталізація» можна інтерпретувати по-різному: як процес формування «фундаментально-знаннєвого» каркаса особистості (ядра системи знань особистості), використання у процесі навчання високих інтелектуальних та інформаційних технологій на основі міжнародної системи бази даних, осягнення глибинних сутнісних основ і зв'язків між різноманітними процесами навколишнього світу, цілісне бачення природи, людини, суспільства в контексті міждисциплінарного діалогу, нову якість освіченості особистості і суспільства, індуктивне сходження особистості від досвіду до його інтерпретації та ін..

Фундаменталізація, як один з провідних принципів, покладених в основу сучасної багаторівневої освіти, включає в себе поглиблену наукову підготовку в рамках конкретної спеціалізації та різносторонню гуманітарну і природничо-наукову освіту на основі фундаментальних знань. У цьому контексті постає завдання виокремлення системного інваріанту кожної науки. Однак, фундаменталізація лише однієї дисципліни не може істотно вплинути на якість всієї підготовки фахівця. Цей процес повинен охоплювати всі дисципліни навчального плану і повинен одночасно здійснюватися у процесі міжпредметної інтеграції. Як відомо, інтеграція (в перекладі з лат. Integratio - відновлення, заповнення) - поняття теорії систем, що означає стан зв'язності окремих диференційованих частин в ціле, зміцнення кореляційних зв'язків, а також процес, що веде до цього стану. Дослідження вітчизняних і зарубіжних вчених показують, що розвиток ідеї інтеграції в освітньому просторі може бути представлено за трьома напрямками:

1) освіта як форма відображення інтеграційних тенденцій розвитку науки і культури в цілому, єдиної картини світу, яка стає основою світогляду людини;

2) освіта як інтегрована галузь людської діяльності, предметом якої є професійно-особистісне становлення людини в системі професійної освіти;

3) освіта як частина мегавиробництва (мегадіяльності), що включає в себе два глобальних виробництва - «виробництво» людини (виховання, освіта, навчання) і виробництво засобів її існування (виробництво як таке) як взаємопов'язані і взаємообумовлені категорії, які мають певний ступінь автономності та самодостатності [9].

Методологічною основою інтеграції в освіті служать філософські ідеї цілісної людини і взаємодії особистості з навколишнім світом, спираючись на які, можна говорити про принципово новий етап розвитку інтеграції як педагогічної проблеми. Інтеграція в освіті - це не механічне поєднання частин, не сума їх, а органічне взаємопроникнення, яке дає новий якісний результат, відображаючи системну цілісність освіти, виробництва і науки.

Під інтеграцією ми розуміємо не тільки синхронізацію дисциплін навчального плану за часом їх вивчення і узгодження змісту, а й процес, результатом якого повинно стати якісно нове знання студентів. При вивченні інтеграції в освіті ми спираємося на уявлення про інтеграційні процеси, відомі в фундаментальних науках, де на «стику наук» при інтеграції наукового знання відбувається синтез об'єктивно нового знання [7].

Цей процес досить результативний, адже у процесі його розвитку виникають нові галузі науки. Перенісши поняття цього процесу на освіту, слід врахувати її специфіку, яка полягає в тому, що навчальні дисципліни від наукових відрізняються не змістом, а формою

подання наукових знань, обсягом і глибиною їх викладу. Метою вивчення навчальної дисципліни є не отримання об'єктивно нового знання, а формування суб'єктивно нового у свідомості студента. Під «суб'єктивно новим знанням» ми розуміємо знання, вже отримане в науці, але є новим для конкретного студента. Інтеграцію ми розглядаємо як форму зв'язку між навчальними дисциплінами, яка визначається, головним чином, педагогічними чинниками, що дозволяють подолати недоліки історично склалася предметної системи навчання, породженої диференціацією наук. Інтеграція змісту навчальних предметів дозволяє виділити загальні для різних дисциплін концептуальні структури і методи формування суб'єктивно нового знання. У процесі інтеграції повинен відбуватися синтез мов різних наук, їх понять і гіпотез, що створює умови для формування у свідомості студента суб'єктивно нового знання, яке в даному вигляді не входило до інтегрованих дисциплін. При цьому предметна система навчання зберігається, тому що навчальні дисципліни є відносно-самостійними, кожна з них представляє окрему галузь науки зі своєю мовою, понятійним апаратом, методологією, методикою, предметом вивчення і концептуальною сферою. Процес інтеграції дозволяє забезпечити взаємозалежне їх вивчення, щоб виникли умови формування суб'єктивно нового знання, яке не можна отримати, якщо вивчати ці дисципліни окремо. Це досягається, наприклад, введенням поняття однієї дисципліни в понятійний апарат іншої. Так, введення поняття «професійна готовність» становить синтезом нового знання у результаті взаємодії понятійних апаратів різних наук [6].

Зокрема, проаналізувавши чимало напрямів педагогічних підходів у розв'язанні проблеми готовності педагога до професійної діяльності, ми дійшли висновку, що в кожному із напрямів готовність будь-якого фахівця, і, наприклад, майбутнього офіцера, прямо або опосередковано пов'язана з єдністю особистісних знань, умінь, навичок, якостей та здібностей.

Погоджуючись із дослідниками, які визначили компонентом готовності інтегративну якість особистості, ми вважаємо, що професійну готовність майбутнього офіцера необхідно розглядати у цілісності з навчально-виховним процесом на основі професіографічно-функціонального підходу[1,2]. Використовуючи компоненти професійної готовності, розроблені В. Сластьоніним [1,6], ми наповнили їх змістом, який відповідає професійній готовності майбутнього офіцера:

1) *психологічна готовність*: сформована спрямованість на військову діяльність, настанова на роботу у державних установах, органах військового управління, у військах; наявність інтересу до спеціальних навчальних предметів, потреба у самоосвіті в цій галузі, розвинуте професійне мислення;

2) *науково-теоретична готовність*: наявність відповідного обсягу військових, суспільно-політичних, психолого-педагогічних знань;

3) *практична готовність*: наявність сформованих на відповідному рівні професійних умінь і навичок;

4) *психофізіологічна готовність*: наявність відповідних передумов для оволодіння військовою діяльністю й визначена спеціальністю сформованість професійно значущих особистісних якостей;

5) *фізична готовність*: стан здоров'я і фізичного розвитку, відповідно до вимог військової професії.

Крім того, готовність майбутнього офіцера до професійної діяльності має включати ще такі її складові, як: *дидактична, мотиваційна, моральна і спеціально-військова готовність*.

Моральну готовність доцільно вважати окремою складовою цілісної готовності майбутнього офіцера до професійної діяльності. Моральна готовність не є тотожною психологічній готовності, вона відображає і моральні якості особистості майбутнього

офіцера, і його громадську зрілість, і цінності, і здатність передавати їх тим, хто вчиться. Для формування цілісної готовності майбутніх офіцерів до професійної діяльності необхідно інтегрувати науково-теоретичну, дидактичну, моральну, психологічну та спеціально-військову готовність. Як бачимо, тут представлено ряд дисциплін, які задіяні у підготовці військових фахівців, та в яких чітко простежується інтеграція поняття «професійна готовність» на різних рівнях, що може слугувати зразком інтеграції різних наук при підготовці фахівців різних профілів.

Головне, про що слід пам'ятати, що у свідомості студента має сформуватися знання, яке неможливо було отримати, вивчаючи евзаємопов'язані дисципліни. Можливість інтеграції навчальних дисциплін закладена в їх утриманні, так як воно відображає наукові знання про навколишній світ - єдиний за своєю природою. Це і визначає взаємозв'язок процесів інтеграції та фундаменталізації, так як обидва процеси спираються на узагальнені схеми теоретичного опису процесів і явищ суспільства, природи і техніки. Взаємозв'язок процесів фундаменталізації та інтеграції визначається здатністю системи навчання на основі міждисциплінарної інтеграції забезпечувати фундаментальну освіту з усіх дисциплін.

Висновок. З огляду на вищевикладене, є потреба підкреслити, що фундаменталізація освіти - це основа цілісної професійної освіти, яка гарантовано забезпечує: системний рівень пізнання дійсності, здатності бачити та досліджувати механізми самореалізації і саморозвитку явищ і процесів; формування найістотніших, стійких, знань, що лежать в основі цілісного сприйняття сучасної картини світу; формування цілісного, енциклопедичного погляду на сучасний світ і місце людини в цьому світі; оволодіння основами єдиної людської культури в її природничо-науковій та гуманітарній площинах; створення бази професійної культури і професійної майстерності.

У контексті фундаменталізації вищої освіти особливого значення набуває методологічна підготовка студентів у виші. Майбутні фахівці повинні оволодіти здатністю інтегрувати ідеї з різних галузей наук, оперувати міждисциплінарними категоріями, інтерактивно сприймати інноваційний процес. Фундаментальна та методологічна підготовка має стати двоєдиним процесом, який забезпечує засвоєння як фундаментальних знань, так і методів пізнання, за допомогою яких ці знання можуть бути отримані і використані. І все це великою мірою залежить від професійної підготовки та професійної майстерності викладача.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Інструкція про організацію підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів у Збройних Силах України : Наказ (спільний) Міністра оборони України та Міністра освіти і науки України від 30 червня 2000 р., № 194/265.

2. Литвиновський Є.Ю. Моделювання професійної діяльності фахівців ЗС України/ Є.Ю. Литвиновський // Вісник Національної академії оборони України – 2007. – №1 (3) – С.170-177.

3. Плахотник О.В. Імплементация в Україні процедур та інструментів зовнішнього і внутрішнього забезпечення якості вищої освіти // Вісник КНУ імені Тараса Шевченка: Педагогіка. – 3(3). – 2016. – С.60-65.

4. Плахотник О.В. Фундаментализация как один из основных векторов развития парадигмы образования/ О.В.Плахотник // «Образование - наука - общество: проблемы и перспективы взаимодействия» материалы научно-практической конференции. Состоит из 3 частей. В 1-ой части 564 стр. На казахском, русском, английском языках. - Талдыкорган: ЖГУ имени И.Жансугурова, 2013. - С. 357-362.

5. Сластенин В.А. Формирование профессиональной культуры учителя : учеб. пособ. / В. А. Сластенин - М. : Изд-во МПГУ, 1993. - 175 с.

6. Сластенин В.А. Инновационность - один из принципов педагогики // Педагогическое образование и наука, 2000, № 1. – С.38- 44.

7.Субетто А.И. Проблемы фундаментализации и источников формирования содержания высшего образования. - Кострома: Изд-во КГПУ, 1995. - 545 с.

8. Чернилевский Д.В., Филатов О.К. Технология обучения в высшей школе: Уч. изд. /Под ред. Чернилевского Д.В.. - М.: «Экспедитор», 1996.-288с.

9. Якунин В.А. Психология учебной деятельности студентов. - Спб.: Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов. Изд. корпорация «Логос», 1994. - 129 с.

REFERENCES:

1.Instruktsiya pro orhanizatsiyu pidhotovky naukovopedagogichnykh i naukovykh kadrov u Zbroynnykh Sylakh Ukrainy : Nakaz (spil'nyy) Ministra oborony Ukrainy ta Ministra osvity i nauky Ukrainy vid 30 chervnya 2000 r., № 194/265.

2.Lytvynovs'kyu Ye. Yu. Modelyuvannya profesiynoyi diyal'nosti fakhivtsiv ZS Ukrainy/ Ye. Yu. Lytvynovs'kyu // Visnyk Natsional'noyi akademiyi oborony Ukrainy – 2007. – №1 (3) – S.170-177.

3.Plakhotnyk O.V. Implementatsiya v Ukraini protsedur ta instrumentiv zovnishn'oho i vnutrishn'oho zabezpechennya yakosti vyshchoyi osvity // Visnyk KNU imeni Tarasa Shevchenka:Pedagogika. – 3(3). – 2016. – S.60-65.

4.Plakhotnyk O.V. Fundamentalyzatsyya kak odyn yz osnovnykh vektorov razvytyya paradyhmy obrazovannya/ O.V.Plakhotnyk // «Образование - наука - общество: проблемы у перспективе взаимодействия» материалы научно-практической конференции. Sostoyt yz 3 chastey. V 1-oy chasty 564 str. Na kazakhskom, russkom, anhlyyskom yazykakh. - Taldykorhan: ZhHU ymeny Y.Zhansuhurova, 2013. - S. 357-362.

5.Slastenyn V. A. Formirovaniye professyonal'noy kul'tury uchytelya : ucheb. posob. / V. A. Slastenyn - M. : Yzd-vo MPhU, 1993. - 175 s.

6.Slastenyn V.A. Ynnovatsyonnost' - odyn yz pryntsyrov pedahohyky //Pedagogicheskoe obrazovaniye y nauka, 2000, № 1, s.38- 44.

7.Subetto A.Y. Problemy fundamentalyzatsyy y ystochnykov formirovaniya sodержaniya vyssheho obrazovaniya. - Kostroma: Yzd-vo K·HPU, 1995.-545 s.

8. Chernylevskyy D.V., Fylatov O.K. Tekhnolohyya obuchenyya v vysshey shkole: Uch. yzd. /Pod red. Chernylevskoho D.V.. - M.: «Экспедитор», 1996.-288s.

9. Yakunyn V.A. Psykholohyya uchebnoy deyatel'nosty studentov. - Spb.: Yssledovatel'skiy tsentr problem kachestva podhotovky spetsyalystov. Yzd. korporatsyya «Lohos», 1994. - 129 s.

Без рецензії.

д.пед.н., проф. Плахотник О.В., к.пед.н., доц. Кондратюк А.Л.

ВЗАИМОСВЯЗЬ ФУНДАМЕНТАЛИЗАЦИИ И ИНТЕГРАЦИИ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ В ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКЕ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ

В статье рассматриваются вопросы взаимосвязи процессов фундаментализации и интеграции в профессиональной подготовке будущих специалистов. Фундаментализация, в условиях современной образовательной парадигмы, заключается в качественно новых целях образования, новых принципах отбора и систематизации знаний; новом качестве образованности личности, в преодолении разъединения двух культур - естественно-научной и гуманитарной, в новом подходе к организации учебного познания и самопознания.

Фундаментализация образования рассматривается как основа целостного профессионального образования, которое обеспечивает: системный уровень познания действительности, способности исследовать механизмы самореализации и саморазвития явлений и процессов; формирование существенных, устойчивых знаний, лежащих в основе целостного восприятия современной картины мира; формирование целостного, энциклопедического взгляда на современный мир и место человека в этом мире; овладение основами единой человеческой культуры в ее естественно-научной и гуманитарной плоскостях; создание базы профессиональной культуры и профессионального мастерства.

Ключевые слова: фундаментализация и интеграция высшего образования, образовательная парадигма, система образования, учебная дисциплина, профессиональное образование, самореализация, саморазвитие.

Prof. Plakhotnik O.V., Ph.D. Kondratiuk A.L.

THE INTERRELATION BETWEEN FUNDAMENTALIZATION AND INTEGRATION OF HIGHER EDUCATION IN PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS

The article deals with the interrelation and integration processes of fundamentalization in professional training of future specialists. In the current educational paradigm fundamentalization consists in qualitatively new aims of education, new principles of selection and systematization of knowledge; a new quality of personal education, in overcoming the separation of the two cultures – the Science and the Humanities and in a new approach to organization of educational cognition and self-cognition..

Fundamentalization of education is considered as a basis of holistic education which provides a systemic level of reality cognition, the ability to explore the mechanisms of self-realization and self-development of phenomena and processes, the formation of the most significant and sustainable knowledge underlying the holistic perception of the world's modern picture, the formation of a comprehensive, encyclopedic view of the modern world and man's place in this world, the mastering the basics of a single human culture in its natural-scientific and humanitarian dimensions and the creation of a basis of professional culture and professional skills.

Keywords: fundamentalization and integration of higher education, educational paradigm, educational system, academic discipline, professional education, self-realization, self-development.

